

Reactie Ieder(in) op Wijziging Leerplichtwet 1969 vrijstelling bij lichamelijke of psychische gronden

Vraag 1 van 3

Wat vindt u van het voorstel?

Het uitgangspunt voor de wetswijziging, dat ieder kind moet kunnen leren en zich ontwikkelen, ondersteunen we van harte. Het kritisch kijken naar de noodzaak een leerplichtonthefving af te geven, kan helpen meer kinderen van het onderwijs te laten profiteren, mits adequate ondersteuning geboden wordt.

Het oordeel van alleen een arts is echt onvoldoende om te beoordelen of een leerplichtonthefving een passend antwoord is op het onthouden van onderwijs en ontwikkeling aan een kind. Daarom ondersteunen we de gedachte dat de expertise van de arts aangevuld wordt met een onderwijskundige benadering.

Over het tot stand komen van het medisch oordeel vinden wij dat dit onderbouwd moet zijn door (paramedische)artsen waarbij het kind onder behandeling is - dus dat het niet enkel het besluit van een GGD-arts van de gemeente mag bevatten. De expertise van de onderwijskundige zien wij vooral belegd bij orthopedagogen.

Het feit dat de duur van de leerplichtonthefving per situatie ingevuld wordt, biedt kansen om steeds actief te kijken naar de noodzaak van de leerplichtonthefving.

Natuurlijk hebben we kanttekeningen, die we hierbij graag willen delen.

Rol van het samenwerkingsverband

Voorgesteld wordt dat vanuit het samenwerkingsverband onderwijskundige expertise geleverd wordt, omdat het samenwerkingsverband zicht heeft op het aanbod.

Wij vinden het echter riskant als het samenwerkingsverband deze expertise levert. Gebleken is dat samenwerkingsverbanden zeer verschillen in hun visie, werkwijze en aanbod. Er moeten ons inziens twee zaken gescheiden worden. Het samenwerkingsverband zou zicht hebben op het aanbod, weten wat er mogelijk is in de regio. Het gaat dan om informatie beschikbaar hebben, putten uit bestaand aanbod. Dit staat echter los van de verantwoordelijkheid die samenwerkingsverbanden hebben: zorgen voor een dekkend aanbod. En zorgen voor een dekkend aanbod betekent dat er maatwerk geleverd moet worden voor ieder kind met een extra ondersteuningsvraag, ook als dat nog niet in het standaard aanbod zit. Veel leerlingen komen juist daarom thuis te zitten, omdat een passend aanbod ontbreekt en er geen bereidheid is creatief te zoeken naar oplossingen in de school of klas of (tijdelijk) daarbuiten. Zoals de wetswijziging nu voorstelt, gaat de toegevoegde expertise uit van een aanbod gerichte benadering en niet vanuit de ondersteuningsvraag van het kind.

We hebben daarom ernstige twijfels of deze expertise vanuit het samenwerkingsverband geleverd zou moeten worden. Er kan een aanbod opgedrongen worden. En ouders raken in een lastige positie als zij het aanbod niet passend vinden en eigenlijk willen weigeren. Weigeren kan door het samenwerkingsverband gezien worden als niet handelen in het belang van het kind en tot een Veilig Thuis melding leiden.

We zien meer in een onafhankelijk persoon, die los staat van het aanbod en over bijvoorbeeld orthopedagogische kennis beschikt, die vanuit een onderwijskundige benadering de aanvraag voor een leerplichtonthefving mede beoordeelt met de arts. Dat het samenwerkingsverband verantwoordelijk is voor het regelen van deze expertise is prima, mits het proces transparant is. Dat geldt tevens voor het gehele proces. Inzichtelijk moet zijn op welke gronden en met welke afwegingen arts en onderwijskundige tot een oordeel komen, zodat bezwaar en beroep mogelijk is. Dat zit nu onvoldoende in de wetswijziging verankerd.

Flexibele invulling van de leerplichtontheffing

We vinden het positief dat de duur van de leerplichtontheffing per leerling bekeken wordt. In goed overleg met ouders en leerling dient steeds gekeken te worden of een leerplichtontheffing een passende maatregel is of dat afstandsonderwijs, (deels) naar school gaan of onderwijs volgen op een andere locatie dan de school bijdraagt aan de (leer) ontwikkeling van een kind. Van belang is dat er geen dwang of drang trajecten ontstaan die leiden tot een Veilig Thuis melding. Bij het bepalen van de duur van de leerplichtontheffing, is het zaak tijdig overleg te voeren over verlengen al dan niet stopzetten van de ontheffing. Er dient tijdig een vervolg of alternatief van de opvang geregeld te worden of op een logisch overgangsmoment een aanmelding bij een school plaats te vinden. Er mag geen gat ontstaan tussen opheffen van de ontheffing en het vervolgtraject. Het afgeven van een leerplichtontheffing mag nooit het resultaat zijn van het niet kunnen bieden van een passende leeromgeving. Ieder kind moet welkom kunnen zijn op school en de school moet zich inspannen om dat mogelijk te maken door (extra) ondersteuning te bieden. Voor de ouders van kinderen met ernstige meervoudige beperkingen waarbij de ontwikkeling van het kind via onderwijs in een zorginstelling verloopt, dient het mogelijk te zijn dit aanbod toch als onderwijs te bestempelen. Op deze manier blijft een leerplichtontheffing toegankelijk voor de kinderen voor wie onderwijs op welke locatie dan ook niet mogelijk is.

Vraag 2 van 3

Omdat op dit moment onduidelijk is bij welke partij de adviesrol ten aanzien van de onderwijskundige invalshoek neergelegd kan worden als het gaat om kinderen en jongeren die op het mbo zitten, is hierover op dit moment nog niets geregeld in het wetsvoorstel. Zou deze functie bij de RMC-regio kunnen worden belegd? Of komt een contactschool meer in aanmerking? Of is er een andere oplossing denkbaar?

Deze vraag dient met betrokkenen besproken te worden: de jongeren en hun ouders. Het ministerie kan hierover in contact treden met jongeren- en ouderorganisaties zoals Stichting Job Mbo, JongPIT, Ieder(in), Balans en Ouders & Onderwijs.

Vraag 3 van 3

De wijziging heeft ook betrekking op Caribisch Nederland. De adviesrol ten aanzien van het onderwijskundig perspectief is met deze wijziging belegd bij het Expertisecentrum onderwijszorg. Is het Expertisecentrum de meest geschikte partij om de adviesrol ten aanzien van het onderwijskundig perspectief te beleggen?

Geen mening, want niet bekend met de situatie in Caribisch Nederland.